DOMSTOLENS DOM
16. juni 1987 *

I sag 225/85

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, ved Enrico Traversa, Den Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, og med valgt adresse hos Georges Kremlis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg, Luxembourg,

sagsøger,

mod

Den italienske Republik, ved Luigi Ferrari Bravo, leder af Udenrigsministeriets retsafdeling, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello stato Oscar Fiumara, og med valgt adresse på den italienske ambassade i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det statueres, at Den italienske Republik har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i henhold til EØF-traktatens artikel 48 og artikel 7, stk. 1 og 4, i Rådets forordning nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet (EFT 1968 II, s. 467), idet forskere med statsborgerskab i andre EF-stater, som arbejder i Consiglio nazionale delle ricerche (Det nationale Forskningsråd — herefter benævnt »CNR«), for så vidt angår ansættelses- og arbejdsvilkår, udsættes for forskelsbehandling i forhold til italienske forskere ved samme Råd,

har

DOMSTOLEN,

sammensat af afdelingsformand Y. Galmot som fungerende præsident, afdelingsformændene C. Kakouris og F. Schockweiler, dommerne G. Bosco, T. Koopmans, U. Everling og J. C. Moitinho de Almeida,

* Processprog: Italiensk.

generaladvokat: C. O. Lenz
justitssekretær: fuldmægtig D. Louterman

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 2. oktober 1986,

og efter at generaladvokaten den 27. januar 1987 har fremsat forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning, indgivet til Domstolens Justitskontor den 23. juli 1985, har Kommissionen for De europæiske Fællesskaber i medfør af EØF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det statueres, at Den italienske Republik har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i henhold til EØF-traktatens artikel 48 og artikel 7, stk. 1 og 4, i Rådets forordning nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet (EFT 1968 II, s. 467), idet forskere med statsborgerskab i andre EF-stater, som arbejder i Consiglio nazionale delle ricerche (Det nationale Forskningsråd — herrefter benævnt »CNR«), for så vidt angår ansættelses- og arbejdsvilkår, udsættes for forskelsbehandling i forhold til italienske forskere ved samme Råd.

2 Artikel 36, stk. 3, i den italienske lov nr. 70 af 20. marts 1975 (GURI af 2.4.1975, nr. 87) bestemmer, at kontraktansatte ved CNR ved lovens ikrafttræden (3. april 1975) overføres til faste stillinger, hvis de har de nødvendige kvalifikationer og opfylder de foreskrevne forudsætninger, mens lovens artikel 36, stk. 4, bestemmer, at det nævnte personales ansættelseskontrakt, såfremt der ikke er et tilstrækkelig antal stillinger til rådighed, videreføres på ubestemt tid, og at de ansatte aflønnes som tjenestemænd i tilsvarende stillinger. I begge tilfælde »tages der ved forfremmelse hensyn til tilbagelagte tjenesteår.«

3 Yderligere henviser lovens artikel 5, stk. 3, til »lovbestemmelserne om vilkårene for ansættelse i statens tjeneste«. Det drejer sig blandt andet om vedtægterne for offentligt ansatte (dog ikke ved militæret) [DPR (præsidentdekret) nr. 3 af 10.1.1957, GURI, 25.1.1957, nr. 22, supplemento], der i artikel 2 bestemmer: »Følgende betingelser skal være opfyldt for ansættelse i statens tjeneste, militæret dog undtaget: 1) italiensk statsborgerskab, 2) ...«.

4 Da Kommissionen fandt, at dette nationalitetskrav, for så vidt angår forskere, der søger om tjenestemandsansættelse (eller, når det midlertidigt er umuligt, om videreførelse af ansættelsesforholdet ved kontrakt på ubestemt tid), er i strid med traktatens artikel 48 og med forordning nr. 1612/68, har den anlagt denne traktatbrudssag mod Den italienske Republik.

5 Vedrørende sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter henvises i øvrigt til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

6 Det skal først afgøres, om ansættelsen som forsker ved CNR skal betragtes som ansættelse i den offentlige administration, der i henhold til undtagelsesbestemmelsen i traktatens artikel 48, stk. 4, ikke er omfattet af forbudet mod forskelsbehandling efter artikel 48, stk. 2.

7 Herved bemærkes, at artikel 48, stk. 4, som undtagelse fra de grundlæggende principper om den frie bevægelighed for Fællesskabets arbejdstagere og om forbud mod forskelsbehandling af disse arbejdstagere skal fortolkes således, at den begrænses til, hvad der er absolut nødvendigt for at tilgodese de hensyn, som medlemsstaterne kan varetage i henhold til bestemmelsen.

8 Som Domstolen har udtalt i dommen af 3. juli 1986 (Lawrie-Blum, 66/85, Sml. s. 2121, 2139) kan adgangen til visse stillinger ikke begrænses, fordi personer, der ansættes i disse stillinger, i en bestemt medlemsstat har status som tjenestemænd. Hvis anvendelsen af artikel 48, stk. 4, var afhængig af karakteren af retsforholdet mellem arbejdstageren og administrationen, ville det nemlig betyde, at medlemsstaterne fik mulighed for frit at udvide antallet af stillinger, som er omfattet af denne undtagelsesbestemmelse.

9 Det bemærkes, at betingelserne i henhold til Domstolens praksis, navnlig dommen af 17. december 1980 (Kommissionen mod Belgien, 149/79, Sml. s. 3881), for, at en stilling kan anses for en stilling i den offentlige administration i den i traktatens artikel 48, stk. 4, forudsatte betydning, ikke er opfyldt i det foreliggende tilfælde. Den blotte henvisning til CNR's almindelige funktioner og en opregning af alle de ved CNR ansatte forskeres opgaver, er ikke tilstrækkeligt til at godtgøre, at forskerne deltager i udøvelsen af offentlig myndighed, eller at de skal sikre statens almene interesser. Alene ledende og rådgivende funktioner i statens tjeneste vedrørende videnskabelige og tekniske spørgsmål er omfattet af begrebet »ansættelser i den offentlige administration«, efter betydningen i traktatens artikel 48, stk. 4, men det er ikke godtgjort, at forskerne ved CNR varetager sådanne funktioner.

10 For så vidt angår den italienske regerings argument, hvorefter ansættelsen af udenlandske forskere i faste stillinger ved CNR vil indebære, at det ikke er muligt at afskære dem fra ved forfremmelse at få adgang til overordnede stillinger ved institutionen, bemærkes blot, at fællesskabsretten ikke er til hinder for, at en medlemsstat inden for en tjenestemandskarriere forbeholder opgaver vedrørende udøvelse af offentlig myndighed eller sikring af statens almene interesser for statens egne statsborgere. Som Domstolen allerede har fastslået i ovennævnte dom af 17. december 1980, må den eventuelle udelukkelse af andre medlemsstaters statsborgere fra retten til visse forfremmelser eller overflyttelser imidlertid ikke medføre, at disse statsborgere generelt udelukkes fra samtlige stillinger i den offentlige administration, jfr. traktatens artikel 48, stk. 4.

11 Som Domstolen har udtalt i dommen af 12. februar 1974 (Sotgiu, 152/73, Sml. s. 153), kan traktatens artikel 48, stk. 4, selv om der er tale om ansættelser i den offentlige administration i denne bestemmelses betydning, ikke begrunde diskriminerende forholdsregler vedrørende aflønning eller andre arbejdsvilkår over for arbejdstagere, som én gang har fået adgang til administrationen.

12 Det skal herefter afgøres, om forbudet mod forskelsbehandling, jfr. traktatens artikel 48, stk. 2, og artikel 7, stk. 1 og 4, i forordning nr. 1612/68, tilsidesættes, såfremt ovennævnte bestemmelser i lov nr. 70 ikke anvendes.

13 Det bemærkes her, at forskere med statsborgerskab i andre medlemsstater udsættes for forskelsbehandling i forhold til italienske forskere, navnlig for så vidt angår sikkerhed i ansættelsen, da deres ansættelsesforhold ved CNR er forlænget ved kontrakter på tid, og de ikke har sikkerhed for, at ansættelsesforholdet yderligere forlænges. Endvidere bemærkes, at den manglende tjenestemandskarriere for forskere, der er statsborgere i andre medlemsstater, dels afskærer dem fra forfremmelse, dels påvirker aflønningen og pensionen. Følgelig er disse forskere ikke omfattet af regler, som sikrer dem samme fordele og samme sikkerhed som medlemsstatens egne statsborgere ifølge de for disse gældende vedtægter.

14 Det må herefter fastslås, at Den italienske Republik har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i henhold EØF-traktatens artikel 48 og artikel 7, stk. 1 og 4, i Rådets forordning nr. 1612/68 af 15. oktober 1968, idet forskere med statsborgerskab i andre EF-stater, som arbejder ved Consiglio nazionale delle ricerche (Det nationale Forskningsråd), for så vidt angår ansættelses- og arbejdsvilkår, udsættes for forskelsbehandling i forhold til italienske forskere ved samme Råd.

Sagens omkostninger

15 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den tabende part til at afholde sagens omkostninger. Da Den italienske Republik har tabt sagen, dømmes den til at betale omkostningerne.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Den italienske Republik har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i henhold EØF-traktatens artikel 48 og artikel 7, stk. 1 og 4, i Rådets forordning nr. 1612/68 af 15. oktober 1968, idet forskere med statsborgerskab i andre EF-stater, som arbejder ved Consiglio Nazionale delle Ricerche (Det Nationale Forsk-

ningsråd), for så vidt angår ansættelses- og arbejdsvilkår, udsættes for forskelsbehandling i forhold til italienske forskere ved samme Råd.

2) Den italienske Republik betaler sagens omkostninger.

Galmot Kakouris Schockweiler

Bosco Koopmans Everling Moitinho de Almeida

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. juni 1987.

P. Heim
Justitssekretær

Fungerende præsident
Y. Galmot
Afdelingsformand